

V O O R A F

GERT RIJLAARSDAM & MARTINE BRAAKSMA: *Schrijven en leren schrijven*

Voor de meeste leerlingen in het secundair onderwijs is leren schrijven een hele opgave. Volgens Gert Rijlaarsdam & Martine Braaksma komt dat omdat de leerlingen in feite twee taken tegelijkertijd moeten uitvoeren: een *schrijftaak* en een *leertaak*. Aan het Instituut voor de Lerarenopleiding (Amsterdam) hebben ze geprobeerd om alternatieve didactieken te ontwikkelen waarin het *leren* schrijven sterker wordt benadrukt. Zo kwamen ze onder meer tot de verrassende vaststelling dat leerlingen beter leren schrijven als ze de schrijfprocessen en schrijfproducten van andere leerlingen observeren dan wanneer ze zelf schrijf oefeningen maken. Hoe de didactiek *leren-door-observeren* praktisch in zijn werk gaat, wordt in deze bijdrage geïllustreerd aan de hand van een lessenreeks die uitgevoerd is in het eerste jaar secundair onderwijs van een Amsterdamse multiculturele school: de Smikkelcasus.

WERKHUIS

Tanja Janssen e.a.: *Vaardigheden voor zelfstandig leren. Een praktijkgericht overzicht van onderzoek*. Assen: Koninklijke Van Gorcum, 2002. [recensent: Rita Rymenans]

JES LEYSEN & ANN DE SCHRYVER: *Aan de slag met openleerpakketten*

Om hun studenten 'Didactiek Nederlands aan Anderstaligen' aan den lijve te laten ervaren wat (begeleid) zelfstandig leren betekent, besloten Jes Leysen & Ann De Schryver bepaalde onderdelen van de leerstof om te werken naar *openleerpakketten*. Aan de hand van een concreet voorbeeld gaan ze in dit ervaringsverslag dieper in op het waarom en het hoe van de ontwikkelde materialen. Vervolgens staan ze uitgebreid stil bij wat zij zelf, met vallen en opstaan, leerden als ontwikkelaars. Mede op basis van de resultaten van een studentenbevraging formuleren ze aandachtspunten en adviezen voor toekomstige ontwerpers en gebruikers. Aan enthousiasme alvast geen gebrek en hopelijk werkt dat aanstekelijk voor andere leraren, ook uit het secundair onderwijs bijvoorbeeld.

INGEBOEKT

Van Dale Pocketwoordenboek Nederlands als tweede taal. Utrecht/Antwerpen: Van Dale Lexicografie, 2003. [recensent: Renilde Janssens]

ILSE HUMBLET: *Fahrenheit 451, de temperatuur waarop boeken branden en hormonen op hol slaan*

Dat 15-jarigen uit het technisch en beroepsonderwijs niet meteen warm lopen voor een boek, is een bekend fenomeen. Leraren die lesgeven aan die doelgroep gaan vaak op zoek naar boeiende alternatieven om deze jongeren toch aan het lezen te krijgen. In het vorige nummer van *VONK* stelden Paul D'Haeninck en zijn Blankenbergse collega's het Aspeproject voor. Ilse Humblet heeft zich met haar leerlingen bso en tso tuinbouw in *Fahrenheit 451* gestort, een leesbevorderingsproject van Stichting Lezen. *F451* stelt zich tot doel om het imago van boeken en lezen op te poetsen door de leeservaring een plaats te geven in de leefwereld van de jongeren. Belangrijk is ook dat er ingespeeld wordt op verschillende types van leerlingen en op hun uiteenlopende smaken en voorkeuren. Succes gegarandeerd, en dat wordt overtuigend geïllustreerd met ontwapenende uitspraken van 'blitse coole gasten'.

INTERKL@S

JAN T'SAS

INGEBLIKT

RITA RYMENANS & VEERLE GEUDENS

*Rita Rymenans
hoofdredacteur*